

Έλληνες οι γεννήτορες του λατινικού αλφαβήτου

Η αρχαία πόλη στη θέση Βιγλατούρι της Κύμης, που η αρχαιολογική σκαπάνη της αρχαιολόγου Έφης Σακελλαράκη έφερε στο φως, δεν είναι άλλη από την αρχαία Κύμη. Τα αρχαιολογικά ευρήματα της ανασκαφής έρχονται να επιβεβαιώσουν την ήδη υπάρχουσα άποψη, ότι το ιδιότυπο αλφάβητο της αρχαίας Κύμης είναι το

λατινικό αλφάβητο.

Το αλφάβητο αυτό όπου το Σ γράφεται ως C, το Γ ως G, το Δ ως D, το Ξ ως X, το Ρ ως R, και το Υ ως U, αποτέλεσε την βάση που επάνω χτίστηκε το λατινικό αλφάβητο. Αλλά και άλλες πόλεις της Ευβοίας όπως η Ερέτρια και η Χαλκίδα είχαν το ίδιο αλφάβητο. Ακόμη φαίνεται ότι μέχρι να επικρατήσει οριστικά το ιωνικό αλφάβητο, κυκλοφορούσαν και άλλα.

Αν λάβουμε υπόψη ότι σήμερα αυτοί που δεν μιλούν Ελληνικά από μικρή ηλικία, αδυνατούν να προφέρουν τα γράμματα Δ, Γ, καθώς και μεμονωμένα το Μ, από το Π το Γ από το Κ και το Ν από το Τ, μπορούμε να υποθέσουμε ότι πιθανώς η διαφοροποίηση αυτή έγινε διότι ίσως αρκετοί από τους κατοίκους να ήταν ξενόφερτοι που αδυνατούσαν να προφέρουν τα παραπάνω γράμματα. Η ανάγκη αυτή οδήγησε στη δημιουργία του ιδιότυπου αυτού αλφαβήτου .

Ευβοείς και κυρίως Κυμαίοι περί το 770 και 760 π.Χ. ίδρυσαν στην Νότια Ιταλία την πρώτη τους αποικία στην νήσο Πιθηκούσες. Λίγα χρόνια αργότερα οι Πιθηκούσιοι ιδρύουν στην ηπειρωτική Ιταλία την Κύμη (σημερινή Κούμα). Η πόλις είχε μια φυσική ακρόπολη, και ήταν απρόσιτη από τις τρεις μεριές. Νέοι άποικοι από την Εύβοια, και την Τανάγρα αύξησαν τον πληθυσμό της. Μέχρι το 600 π.Χ. οι Κυμαίοι απλώνονταν βορείως στα Φλεγραία Πεδία, που πλαισιώνουν από βορρά τον κόλπο της Νεαπόλεως. Στη συνέχεια σε συνεργασία με τους Ροδίους, ιδρύουν την Παρθενόπη, προκάτοχο της σημερινής Νεάπολις. Στο ίδιο διάστημα εποίκίζουν τα νησιά του κόλπου, Πανδάτεια και Ποντία, που ονομάζονταν και Καπρέα (σημερινή ονομασία, Κάπρι).

Προς τιμή του Ηρακλή ιδρύουν την άτυχη, αλλά και τυχερή για μας σήμερα πόλη Ηράκλεια, σημερινό Ερκουλάνο. Η πόλη ήταν άτυχη, γιατί το 79 μ.Χ. με την έκρηξη του Βεζούβιου καταπλακώθηκε με πολλά μέτρα λάβας, και χάθηκε παντελώς για πολλούς αιώνες. Τυχερή όμως γιατί η αρχαιολογική σκαπάνη, έφερε στο φως μια πόλη της εποχής εκείνης ανέπαφη. Εκεί βρέθηκε και μια αξιόλογη βιβλιοθήκη με πολλούς τόμους από παπύρους, καρβουνιασμένους από την λάβα. Όμως οι σύγχρονοι μέθοδοι επέτρεψαν την ανάγνωση των. Αναφέρονται κυρίως στην επικούρειο φιλοσοφία, και στον επικούρειο φιλόσοφο της εποχής εκείνης Φιλόδημο, που οι γυναίκες, και το κρασί ήταν η αδυναμία του.

Μετακομίζοντας στη νέα τους πατρίδα οι Κυμαίοι, φαίνεται ότι έφεραν και το αλφάβητο τους. Την άποψη αυτή ενισχύει ένα ποτήρι του 8ου αιώνα π.Χ. προερχόμενο από τάφο που βρέθηκε στις Πιθηκούσες. Το γνωστό ποτήρι του Νέστορα, που έχει επιγραφή με χαρακτήρες από το αλφάβητο της Κύμης, και θεωρείται ως η αρχαιότερη ελληνική επιγραφή που βρέθηκε στην Δύση.

Στο ποτήρι αυτό διαβάζει κανείς: *«Νέστορος ειμί εύποτον ποτήριον· ος δ' αν τούδε πίησι ποτηρίου αυτίκα κήνον ίμερος αιρήσει καλλιστεφάνου Αφροδίτης»* («Είμαι το γλυκόπιτο ποτήρι του Νέστορα· όποιος πει από αυτό το ποτήρι, αυτόν αμέσως θα τον κυριεύσει ο πόθος της Αφροδίτης με το όμορφο στεφάνι»). Αυτή η αναφορά στον Νέστορα αποδεικνύει ότι τα ομηρικά έπη ήταν πασίγνωστα στους Κυμαίους από τον 8ον π.Χ. αιώνα.

Από τους Κυμαίους το αλφάβητο το πήραν οι Ετρούσκοι, οι Τυρήνιοι και μετά οι Λατίνοι. Για την επιβεβαίωση των παραπάνω, μεταξύ των άλλων, ο Αμερικανός ιστορικός Γουίλ Ντιράν είπε: *«Το αλφάβητο μάς προήλθε από την Ελλάδα διά μέσου της Κύμης»*. Ο Γάλλος Ακαδημαϊκός Πολ Φορ είπε: *«Ποιος δεν ξέρει ότι το ετρουσκικό αλφάβητο είναι όλο δανεισμένο από τους Έλληνες της Κύμης»*.

Η αρχαιολογία, γράφει ο Ιταλός συγγραφέας Βαλέριο Μονφρέντι, στην περίπτωση της Πιθηκούσας είναι σε θέση όχι μόνο να επιβεβαιώσει το δεδομένο της γραπτής παράδοσης, αλλά επίσης, απροσδόκητα να αποκαλύψει ξανά το πολιτισμικό εύρος των αποικιών.

Ο Βολτέρος, ο επιφανέστερος των διαφωτιστών, είπε: *«Επιθυμία μου είναι η ελληνική γλώσσα να γίνει κοινή γλώσσα όλων των λαών»*.

Ιωάννης Θεοδωρόπουλος